

Nas koštar

Jena duga trosna kuća na vinežonskej okolece tri je lumeri od kući nosela. Zad saki lumer na fete živila je kovarska fameja. Saka fameja je koštara držala. Va takoven stonje 1935. leta son se rodila i cetire leta s koštari življenje dilela. Na vonjske vrota hodelo se va kohinjo kede je bilo ugnjisće, napa, skancija za sudi, stol i škanjeti. Blizu vrot je bila drevna skula za poć na sufet. Na sufete smo koštara držali. Pod skulo je bi banjak za brento, cabrić, kadin, sić i zelezne kuki namesto pikarina. S kuhinji smo hodeli va mićo kamaro za spat. Va kamare je komoć stola pustelja, kasela i veća zikva, a nad kućeto kudar svete Borbari.

Nas koštar je bi slovek pruvi s okolece Roča blizu Buzeta. Jime mu je bilo Bepo, a mi smo ga zvoli koštar. Guno je kajkavski. Sako kvindizino mi je donesa skrtucić konfeti. Moj čaća i nas koštar so hodeli skupa va kuvo hodeć i s njimi cila kunpanija naseh susid i njihoveh koštari.

Kad so bili va cojte po noće, pretelico, kovarsko svićo so sobon nosili, čakulali, po teškeh kameneh putah sviteli da ne bi zakloteli. Jedon drugemu so kuroj dileli i s duši struhi, teginji koko brati prozneli. Va skurej kove fadigajeć med karbonon svojo so zdrovlje rovinali, ma i najvećo slošćino gojeli.

Nas je koštar svojo teško zaslужeno pločo svojej fameje slo kuko bi svoji najdraži od miziriji skapulo. Va ono vrime ni bilo lahko do Roča prit. Kurjerina od pošti je z Labina preko Vineža i Svete Nedelji samo va sagdan peljala i ljudi va Pazine raskrcala. Sreća za najdraži vedet mu se ritko poklopela.

Moja mama je koštaru crno robo va vode od kula s lugon va cabriće prula i limala na perilnej daske. Kuhala je kako za nas saki don manestro. Na veli blagdan bi parićivala fuži s zvaceton od domoće kokoši. Za kovarsko marendo prontala je sakemu fetu kruha spod crepnji i juje praženo. Vecer kasno je na kliceć sveto Borbaro molela naka nasi kuvari i koštari od dezgracijski skapulo.

Nas je koštar s nami zad stol jo i pi, a vecer kole ugnjišća se tepli i vajka spominjo kuko je juko trpi za mićega sina od deset let ka je obole od suhe boli (tuberkulozi) za ko medeziji bilo ni.

Nekad nećun zubet suboto 1939. leta. Nas koštar je dozno da mu je sin med unjelići polete. Onoko krepak koko stin, blid koko krpa na škanjet se je se. Zaparalo nan se je da će dušo pustit ude, prez da more zuhke suzi otrot svojej melej zene. Si smo plakali s njin. Cetere leta son jimela, suzi son ronela, kole vruta nasega koštara obavila i va mojej čikarice kamamilo mu nosela. Pomalo je prisla vuse, zafoli nan se i reka: „Ne bin bolje fameji, kamarati i kovarskeh preteli nidare na svetu koko Labine i Labinšćine nosa.“

To sejno leto nas je koštar doma porti, ma zavajka smo preteli zustali kako da so nas crni dnevi s krvljo povizali. Pokle Druge vojski svita prisa nas je vedet. Koko kovar kad na sunce pride smo se veseleli. Prezento nan je svojo drago ženo i mićo hćir, lepo bjondino. Kako nekadar smo se pretresli, čakulali, jali i pili. Oni so nan, ca smo najviše stimali, dorovali maletico stopane trukinjice i skartoc maruni. Don nan je prelete koko va lepen sne.

Na kraje kus puta smo hi kumpanjali i s kovarsken „Sretno!“ pozdrovljali va speronce da nas ceka još tako lepeh dnevi.

Manje poznate riječi:

koštar – podstanar rudar; trosna – stara; lumer – broj; skancija – drvena polica; škanjet – drvena klupa bez naslona; sufet – tavan; banjak – klupa; brenta – drvena posuda za nošenje vode na ledjima; cabrić – drvena posuda s dva uha; kasela – drveni sanduk; zekva – kolijevka; kućeta – dio kreveta; kvindizina – polovina rudarske plaće isplaćene petnaestoga u mjesecu; korneti – kokice; cojt – radna smjena u rudniku; čakulat – pričati; zaklutet – pogriješiti put; teginja – težina duše; rovinat – uništiti; slošćina – sloga; mizirija – bijeda; sagdan – dan u tjednu izuzev nedjelje i praznika; lug – pepeo u vodi, lužina; marenda – doručak; zuhko – gorko; čikarica – šalica; kamarati – skupina rudara na istome poslu; portit – krenuti; Druga vojska svita – Drugi svjetski rat; prezantat – predstaviti; maletica – platnena vrećica; stupana trukinjica – ogoljeno zrno kukuruza, specijalitet na Buzeštini; speronca – nada

Rina Miletic